

Boverket
remiss@boverket.se

Begäran om yttrande över förslag till föreskrifter om motordrivna anordningar

Er beteckning: 201/2024

Allmänna synpunkter

Av Länsstyrelsernas svar på uppdrag RU3 D1 2023 framgår att ”Byggnadsnämndernas tillsyn av hissar behöver skärpas. Att hissar används trots användningsförbud eller där allvarliga brister ännu inte är upptäckta, kan leda till svåra olycksfall. Byggnadsnämndernas förmågor behöver förstärkas för att tillsynen kan bedrivas i tillräcklig omfattning”

Dessa anordningar ska vara helt säkra att använda. Vid slopande av allmänna råd behöver det finnas tydlig vägledning om hur fortlöpande skötsel och tillsyn ska bedrivas.

Boverkets förslag till föreskrifter om krav för användning av motordrivna anordningar

5.6 Särskilda bestämmelser för olika typer av motordrivna anordningar (2–7 kap.)

Sid 43:

”Det föreslås en ny bestämmelse med krav på utformning räcken och balustrader till rulltrappor och rullramper, 3 kap. 1 § i författningsförslaget. Boverket bedömer att det behövs preciserade krav för att motverka olyckor till följd av fall i rulltrappor och rullramper. Kravet anger ingen måttsatt räckeshöjd. Bestämmelsen anger dock att hänsyn ska tas till fallhöjden vid utformningen av räcket eller balustraden.”

Gäller även sid 86:

Utförande och installation av rulltrappor och rullramper

”Bestämmelsens första stycke syftar till att förtydliga att krav enligt Boverkets föreskrifter (2024:9) om säkerhet vid användning av byggnader”

Kommentar: Länga rulltrappor med stor fallhöjd främst i publika miljöer bör begränsas genom att ange största tillåten fallhöjd och minsta höjd på räcken och balustrader.

Länsstyrelsen hade i yttrande över remiss säkerhet vid användning och skydd mot fall, er beteckning 30/2022, motsvarande kommentar: ”Det behöver poängteras att i publika miljöer och där trappans bredd, längd och lutning spelar stor roll. Längden på raka trappor vilka ger plats för mötande bör begränsas. Maximalt antal steg i en följd för rak trappa i normal lutning och brantare lutning behöver anges.”

Om inte Boverket tar med uppgifter i föreskrifter bör de finnas i vägledning och branschregler.

5.6 Utförande av kontroll (3 kap.)

Sid 27:

”Detaljerade allmänna råd med exempel och rekommendationer om kontrollen i samband första och återkommande besiktning för olika anordningstyper bedöms inte lämpliga att göra till bindande regler.”

Kommentar: Länsstyrelser menar att denna typ av föreskrift rörande säkerhets- och skyddsanordningar, vilka begränsar allvarliga olyckor, behöver göras till bindande regler.

Sid 28:

”Om anordningen efter besiktningen har brister som har omedelbar betydelse med hänsyn till kraven på skydd för säkerhet och hälsa gäller också enligt 5 kap. 11 § andra stycket PBF att den som utfört besiktningen omedelbart ska underrätta den som ansvarar för anordningen.”

Kommentar: Till skyldigheten bör höra att Byggnadsnämnden också blir omedelbart underrättad.

6.6.1 Sammanfattning av konsekvenserna

Sid 49-

Kommentar: Det finns risk för störningar av system och funktioner som är viktiga för totalförsvaret vilket kan påverka verksamheten vid en kris eller höjd beredskap. Exempelvis kan kontrollanter agera för en främmande makts eller brottsliga organisationers räkning, genom att inhämta uppgifter om en fastighets driftsystem. Då övervakning

av fastigheter i större utsträckning sker digitalt kan en störning få stora konsekvenser för fastighetens användning. Det kan till exempel röra sig om arrangerade strömavbrott, avstängning av värme, avstängning av hissar eller larmsystem. För att förebygga dessa säkerhetsrisker vid godkännande av kontrollanter och utformningen digitala övervaknings- eller driftsystem bör Boverket ta hänsyn till detta vid krav på kontrollanter och ackrediteringsföretag. Riskbedömningar behöver göras av fastighetsägare, myndigheter inom totalförsvaret och kommuner för att skydda samhället och enskilda utifrån antagonistisk påverkan från dessa aktörer.

Boverkets förslag till före-skrifter om utförande av kontroll samt ackreditering av kontrollorgan för motordrivna anordningar

7 Författningskommentarer

2 kap. Ackreditering av kontrollorgan

Sid 45:

4 § "Ackrediterade kontrollorgan ska ha personal med kvalifikationer inom det eller de befogenhetsområden som ackrediteringen avser. Personalen ska vara antingen tillsvidareanställd eller knuten till kontrollorganet genom avtal. Personalen ska ha praktisk erfarenhet av det eller de slags anordningar som ackrediteringen avser."

Kommentar: En sådan personal bör ha en självständig roll mot fastighetsägare och producenter. Länsstyrelsen ser också risker med kontrollanter och certifierade företag som missbrukar sin uppgift. I remissvar 126/2023 till Boverket uppmärksammade Länsstyrelsen att kommunerna har dåliga erfarenheter vad gäller återkallande av certifiering av olämplig KA och att detta även rör certifierade företag. Reglerna behöver utformas så att återkallande av certifiering kan ske i större utsträckning där certifierade företag missbrukat sin ställning.

3 kap. Utförande av kontroll

Sid 50:

Brister med omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa

Sid 53

Brister under bruksskedet med omedelbar betydelse för säkerhet och hälsa

Kommentar: Det framgår inte när och av vem kommunen meddelas om dessa brister, vilket är avgörande vid utfärdande av användningsförbud. Det behöver finnas en hänvisning till 5 kap 11 § sista stycket om skyldighet att skicka ett exemplar av protokollet till byggnadsnämnden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsarkitekt Cecilia Engström med bygglövsarkitekt Dag Rundegren som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.